

College van Bestuur
De Boelelaan 1105
1081 HV AMSTERDAM

DATUM	ONS KENMERK	UW BRIEF VAN	UW KENMERK
07.07.2016	GV-2016/071 v		
E-MAIL	TELEFOON	FAX	BIJLAGE(N)
ondernemingsraad@vu.nl	020 598 5312		

Betreft: VU Principes

De Gezamenlijke Vergadering (GV) is verzocht te reageren op de tekst van de VU Principes (versie 11.04.2016). De Commissie O&O (CieO&O) heeft op 1 juni 2016 de tekst intern besproken en haar positie en reactie bepaald. Vervolgens is de tekst en de conceptreactie van de CieO&O op 15 juni aan de gehele GV voorgelegd, waarbij Wim Haan (Coördinator Diversiteit, Dienst SOZ) is gevraagd aanwezig te zijn om de achtergrond en intentie van de VU Principes toe te lichten. Ten slotte is de reactie besproken in de GVO van 29 juli 2016. Tijdens deze vergadering kwamen CvB en GV tot de conclusie dat er verder over gesproken diende te worden. Onderstaande, aangepaste notitie, vormt voor de GV daarbij de leidraad van dit gesprek.

Inleiding

De GV kan zich – uiteraard- vinden in de intentie die uit de Principes spreekt: het garanderen van een respectvolle en veilige omgeving voor alle medewerkers en studenten, waarbij geen plaats is voor discriminatie en uitsluiting op basis van de in de tekst genoemde gronden. Desalniettemin hebben de VU Principes binnen de GV tot veel discussie geleid, en heeft zij veel zorgen.

De belangrijkste discussiepunten (en zorgen) staan hieronder.

Overwegingen en argumenten

In de eerste plaats wil de GV een zo groot mogelijke vrijheid van spreken binnen de muren van de universiteit waarborgen. Immers, een academisch debat dient bij uitstek in alle openheid –en zonder taboes- gevoerd te kunnen worden. Evengoed als medewerkers en studenten gevrijwaard dienen te zijn van openlijke uitingen van discriminatie, uitsluiting en opzettelijke belediging, dienen zij ook gevrijwaard te zijn van censuur, inclusief een gevoelde noodzaak tot zelfcensuur. Men zou zelf kunnen stellen dat de grenzen van de uitingsvrijheid op een universiteit *ruimer* dienen te zijn dan daarbuiten.

Ten tweede – in het verlengde van het hierboven staande – wil de GV opmerken dat de Principes erg veel ruimte laten voor interpretatie: kwalificaties als “discriminatie”, “respect”, “uitsluiting” en (met name) “beschadiging” zijn immer inherent omstreden begrippen die sterk afhankelijk zijn van persoonlijke, politieke en levensbeschouwelijke overtuigingen. Sterker: in concrete interpretaties kunnen de principes elkaar zelfs tegenspreken. Wij verwijzen in deze naar de kwestie die onlangs speelde aan de HVA: hier werd op instigatie van het HVA-bestuur tijdens de open dagen een editie van Folia verwijderd omdat deze “aanstootgevend” zouden kunnen zijn (op de voorpagina waren blote

vrouwenborsten te zien). Deze actie kan zowel beschouwd worden als voorkomend uit “respect”, als juist uit gebrek daaraan.¹

Ten derde is de GV bezorgd over “oneigenlijk gebruik” van de principes, zowel door activistische groepen binnen de universitaire gemeenschap, als door het universitair bestuur. Wij verwijzen in deze naar de u waarschijnlijk bekende praktijk op een aantal Amerikaanse en Australische universiteiten, waarbij een beroep op vergelijkbare principes eerder tot meer conflicten en discussies leiden, dan dat deze voorkomen worden.

Advies Gezamenlijke Vergadering

Op basis van deze overweging is de GV verdeeld gebleven:

- Een grote minderheid van de GV wijst de introductie en implementatie van de VU Principes af, en merkt bovendien op dat de aanwijzingen daarin weinig toevoegen aan reeds bestaande regels en richtlijnen.
- Een kleine meerderheid heeft geen overwegende bezwaren tegen de verspreiding van de tekst als een vorm van symbolisch beleid. Zij heeft echter wel een aantal vragen over de status van de tekst. Daarbovenop meent zij dat de Principes alleen een aanwijzing mogen zijn voor omgangsvormen, maar geen inhoudelijke consequenties mogen hebben. Om deze beperkte betekenis en reikwijdte te garanderen stelt zij een tweetal tekstuele wijzigingen voor, en heeft zij zorgen over de implementatievoorstellen.

Vragen over de status van de tekst

- (1) Wat is precies de status van deze tekst in relatie tot reeds bestaande regels en richtlijnen?
- (2) Kan het CvB middels voorbeelden aangeven welke uitingen, activiteiten of (statuten van) studentenverenigingen in strijd zouden zijn met de VU Principes?
- (3) Wat stelt het CvB zich voor bij mogelijke “interventies” zoals genoemd in de implementatievoorstellen?
- (4) Wie in de universitaire organisatie zal vernatwoordelijk zijn voor interpretatie, beoordeling en besluitvorming (een “interventie”) op basis van de VU Principes?

Voorstellen tekstuele wijzigingen

- (1) Bij principe 4 (“(4. Wij zijn toegewijd aan het waarborgen van academische vrijheid en open dialoog over alle thema’s en opvattingen die in een academisch debat - in relatie tot onderwijs, onderzoek en zorg - naar voren worden gebracht .”)

De GV adviseert de tussenzin “-in relatie tot onderwijs, onderzoek en zorg-“ te verwijderen. Deze tussenzin achten wij te beperkend. Op een universiteit dient ook –of juist!- ruimte te zijn voor algemene gesprekken over bredere maatschappelijke kwesties.
- (2) Bij principe 5 (“Wij waarderen zowel verschillen als overeenkomsten en stimuleren een respectvolle benadering in persoonlijke ontmoetingen. Wij laten ruimte voor verschillende meningen en overtuigingen die studenten en medewerkers binnen onze universiteit erop na houden”)

De GV adviseert de twee zin aan te vullen met: “voor zover deze niet in conflict zijn met principe 3.”

Voorstellen met betrekking tot de implementatie

Met betrekking tot de implementatie heeft de GV een aantal zorgen over de volgende drie implementatievoorstellen in de tekst:

¹ Zie: <http://www.parool.nl/opinie/-het-is-tijd-voor-een-echte-discussie-over-blote-borsten~a4262929/>

- “- De Principes worden alle studie- en studentenverenigingen toegezonden, en maken deel uit van de (er)kenningsprocedure van studentenverenigingen van de VU*
- De Principes worden in door de VU georganiseerde debatten over controversiële thema's ('lastige gesprekken bijeenkomsten') gebruikt als uitgangspunt voor het debat*
 - De Principes vormen het uitgangspunt voor interventies wanneer studenten of medewerkers zich niet houden aan de in de Principes geformuleerde gedragsrichtlijnen”*

Onze zorgen hierover liggen uiteraard in het verlengde van onze opmerkingen in de inleiding over mogelijk “oneigenlijk gebruik” van de principes. Daarom stelt de GV in deze het volgende voor:

- (1) De VU Principes kunnen niet worden gebruikt voor toetsing vooraf van een debat of activiteit over “controversiële thema's” georganiseerd binnen de VU. “Overtreding” van de VU Principes kan alleen achteraf worden vastgesteld.
- (2) Klachten over activiteiten en/of debatten op basis van de VU Principes worden alleen in behandeling genomen indien geuit door personen of partijen die verbonden zijn aan de VU. Bezwaren van externe partijen (politici, lobbygroepen, of op persoonlijke titel) worden niet in behandeling genomen.
- (3) Bij een eventuele toetsing achteraf leidend tot interventies dient men zich te laten adviseren door een onafhankelijk commissie
- (4) Het bovenstaande (1 t/m 3) geldt tevens voor de erkenning van studentenverenigingen.
- (5) De inhoud van curricula, cursussen binnen een curriculum (inclusief voorgeschreven literatuur) of specifieke onderwijsonderdelen (colleges, werkgroepen, inclusief uitingen van docenten) kunnen niet worden getoetst aan de Principes.

Namens de Gezamenlijke Vergadering,

mr. L.M. Henderson,
voorzitter Ondernemingsraad

D. Baaleman,
vicevoorzitter Universitaire Studentenraad